No. 1634

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

1852

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5,00; voor de buitensteden ƒ6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 6 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 4 September.

De groothertogelijke regering van Mecklenburg-Schwerin bepaalt zich niet tot de maatregelen tegen den heer von der Kettenburg genomen, om hem te beletten God op zijne wijze te dienen. Ofschoon zij het Protestantismus meester weet van allen invloed, en alle openbare, hoogere en lagere, bedieningen door Protestanten ingenomen zijn, kan zij echter niet dulden, dat de *drie* priesters, die te Schwerin en te Ludwigslust toegelaten zijn, zich buiten hunne kerkgebouwen begeven, om de vertroostingen der Godsdienst te doen smaken aan hen, die te ver van deze beide steden verwijderd wonen, om daar ter kerke te komen. Waar, goede Hemel! zou het ook heen, indien in Mecklenburg-Schwerin werd toegelaten, wat den Roomsche priesters wél bij de wilden vergund wordt, maar wat hun ook niet, bijv. in de eerste jaren van de Republiek der Vereenigde Provincien vrijstond — waar zou het heen, indien in Mecklenburg-Schwerin werd toegelaten, dat *drie* Roomsche priesters deze en gene veraf gelegene Katholijken gingen bezoeken, om, binnen de muren van hunne huizen, hunne kinderen te doopen, om hen in de godsdienst te onderwijzen, om hun biecht te hooren, om in hunne tegenwoordigheid [illegible] te dragen, om hun het H. [illegible] Te groote gevaren voor het Protestan[illegible] daaruit kunnen geboren worden; waarom het [illegible] maar het veiligst was, het niet langer zoo naauw te nemen met de den Katholijken bij de Duitsche Bondsakte gewaarborgde regten van vrije godsdienstoefening, en aan degenen, die niet te Schwerin of te Ludwigslust ge[illegible] tot het bijwonen der katholijke godsdienstoefeningen.

Opmerkelijk, vooral in onze dagen, is het groothertogelijk rescript, waarbij de regering van Mecklenburg-Schwerin van de door haar verordende vervolgingsmaatregelen kennis geeft aan wien het aangaat. Het is geheel in den geest van onze oude plakaten, en zou eene waardige plaats innemen in de registers der Engelsche strafwetgeving tegen de Katholijken. Het is van den volgenden inhoud:

»Frederik Frans, door Gods genade Groothertog van Mecklenburg, enz. Het is tot onze kennis gekomen, dat de katholijke hulpprediker alhier, Lethmathe, den 12 der vorige maand van hier naar Dömitz, ging en aldaar tot tweemaal toe, den 14 en 15 der vorige maand, in de woning van den ambtenaar van Suckow Mis heeft gedaan, tot welke godsdienstoefening niet alleen de Katholijken der stad Dömitz en omstreken, maar ook twee leden onzer luthersche landskerk zijn heengetogen. Daar echter het houden van zoodanige katholijke godsdienstoefeningen niet alleen strijdig is met de bestaande landswetten, maar ook eene overschrijding is van de grenzen der toelating van de katholijke godsdienstoefening in ons land, aangezien krachtens die toelating tot dus verre slechts het houden der katholijke godsdienst[illegible] te Schwerin en Ludwigslust [illegible] te Rostock, en eenmaal in het jaar te Butzow geoorloofd is, zoo moet gij u van de verdere oefening der katholijke godsdienst in Dömitz onthouden. Gegeven door onze ministerie-afdeeling voor geestelijke zaken. Schwerin, den 10 Maart 1852. (Get.) v. Schrötter. *Aan de katholijke predikers aldaar.*"

Vanwaar intusschen, dus vraagt zich waarschijnlijk menigeen af, vanwaar dat de groothertogelijke regering van Mecklenburg-Schwerin zoo in eens op het denkbeeld is gekomen om op nieuw tegen de Katholijken zich met de wapenen der uitsluitings- en vervolgingswetten te omgorden? Hebben hunnerzijds de Katholijken eenige aanleiding daartoe gegeven? Het blijkt nergens uit, dat deze laatste vraag toestemmend zou moeten beantwoord worden. Twee redenen echter zijn er, die het gedrag der gemelde groothertogelijke regering eenigzins verklaren. De eerste is de *vrees* voor de uitbreiding van het [illegible]mus ook in Mecklenburg-Schwerin. 't Is alsof [illegible] tegenwoordig overal in de lucht zit, alsof tegenwoordig alle Protestanten daardoor aangedaan en beheerscht worden. In Mecklenburg-Schwerin is die vrees te grooter, naarmate »de verwarring grenzeloozer" is, waarin ook dáár het Protestantismus verkeert. Ziehier wat deswege, zelfs van protestantsche zijde, erkend wordt:

»Zielzorgers en scholen zijn er erg aan toe; een ongeloovig aankomend geslacht groeit op, zonder dat de protestantsche kerk in Mecklenburg is in staat geweest, om dezen ongelukzaligen geestelijken voortgang ergens werkzaam tegen te gaan. Geen wonder dat alzoo uit zekere noodwendigheid de blikken van menigen braven Mecklenburger, die *lonae voluntatis* is, zich naar de Katholijke Kerk rigten, die, afgezien van alle dogmatische leerstukken, zeer onmiskenbaar eene grootere geschiktheid en kracht tot vrome opleiding der zielen en tot verlevendiging der geestelijkheid en der school bevat. Het kontrast tusschen de kleine katholijke gemeente te Schwerin en den protestantschen toestand aldaar, predikt dagelijks luider de gegrondheid van dit overwigt, dan alle kontroverspreken daartoe in staat zouden zijn; en alle protestantsche kontroverspreken, die sedert jaar en dag onophoudelijk, en dikwijls in gezelschap van onuitsprekelijke waarheidverminking, op onze kansels gedaan worden, zijn ook niet in staat geweest het gewigt dezer praktische waarheid weg te redeneeren. Wanneer nu echter de toestand in de eigen kerk voornamelijk de brug vormt, waarover de Katholijke Kerk in [illegible] houdt, waarom, wij vragen [illegible] kracht niet tegen [illegible]"

Hoe redddeloozer nu het Protestantismus in Mecklenburg-Schwerin verloren schijnt, te hartstogtelijker wordt bij velen de *haat* tegen het Katholicismus. Die haat gaat bij eenigen zóó ver, dat zij openlijk verklaren »liever duizend godloochenaars in Mecklenburg-Schwerin te willen dulden dan één Katholijk!" Wanneer men zóó ver gekomen is van zulke taal openlijk te durven uitspreken, dan heeft men slechts één stap verder te gaan om zich aan daden van haat schuldig te maken; dan mag men zich op alles voorbereid houden, zelfs op het ergste; dan mag men verwachten, dat, ter koeling van 't gemoed, elk voor de hand liggend wapen, ook het minst geoorloofde en het verraderlijkste, in arren moed zal worden aangegrepen. — Meerdere woorden derhalve zullen wel overbodig geacht worden ter verklaring van het wederregtelijk gedrag der regering van Mecklenburg-Schwerin: zij weet dat het Protestantismus onherstelbaar verloren is, en zij vreest dat de verontruste gemoederen redding en heil zullen gaan zoeken in den schoot der Moederkerk en — zij haat die Moeder! Ziedaar den sleutel van haar gedrag.

Men leest in de *Univers*:

»De Eerw. P. Newman vereert ons met een brief, waarin hij ons verzoekt in zijn naam zijne innige erkentelijkheid te betuigen aan de talrijke inschrijvers die hem thans op zoo treffende wijze blijken van deelneming geven.

»Wij haasten ons om dit verlangen te bevredigen en om aan diegenen, welke zoo ijverig bijdragen tot de betaling der kosten van het door Achilli ingesteld proces, te berigten, dat de beroemde P. Newman reeds begonnen is zich van de schuld van erkentelijkheid jegens hen te kwijten. Sedert den feestdag der H. Maria Magdalena, draagt de Eerw. Dr. Newman, des Dingsdags en Vrijdags van elke week het H. Misoffer voor zijne weldoeners op. De geleerde geestelijke zal voortgaan voor hen de H. Mis op te dragen tot op denzelfden feestdag in het aanstaande jaar."

Woensdag e. k. zal de Eerste Kamer der Staten-Generaal hare werkzaamheden hervatten. Aan hare beraadslagingen zijn onderworpen de volgende voordragten van wet, als: 1°. nopens de betaling van het achterstallig aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland; 2°. wegens den waarborg en belasting der gouden en zilveren werken; 3°. tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de direkte belastingen, enz. in het hertogdom Limburg; 4°. tot veranderde toepassing van het tarief op het artikel *eau de Carmes*; 5°. tot onteigening van perceelen over den weg langs de nieuwe haven te Groningen; 6°. tot regeling van den pligt der provincie, om behoeftige gemeenten te hulp te komen; en 7°. een groot aantal naturalisatien.

Heden is alhier op de gebruikelijke wijze gevierd de 10de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje.

Heden morgen vroeg ontstond er brand, op den Nieuwendijk, in het huis bewoond door den bakker G. H. Bollwegen. De vlammen waren weldra zoo hevig, dat niettegenstaande de spoedig aangebragte hulp van 9 brandspuiten, dat huis geheel, en het belendend, bewoond door een kashoudster in goud en zilver, grootendeels is uitgebrand. Ook heeft de belendende banketbakkerswinkel, veel geleden. De oorzaak van den brand is onbekend; men vermoedt echter dat hij is ontstaan op den zolder van den bakker, alwaar boekweiten doppen en houtkrullen lagen; een jongen die uit nieuwsgierigheid zich te digt bij den brand had gewaagd, is door een neerstortenden schoorsteen aan het hoofd en de hand gewond, doch bevindt zich thans buiten gevaar.

Wij hebben reeds gemeld, dat de minister van Frankrijk bij het Nederl. hof, baron d'André, ten gevolge van de verwerping door de Tweede Kamer der Staten-Generaal van de overeenkomst wegens den nadruk, teruggeroepen is. Gisteren middag ten 5 ure heeft de Koning den baron d'André in een afscheids-gehoor ontvangen, en is de heer Demalaret, tot hiertoe sekretaris van legatie, als zaakgelastigde van Frankrijk bij het Nederlandsche hof, aan den minister van Buitenlandsche Zaken voorgesteld.

Z. M. heeft den heer S. J. van den Bergh, die hem een bundel gedichten en balladen had aangeboden, begiftigd met het ridderkruis van de orde der Eikenkroon.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 27 Aug. 1852, N°. 68, goedgevonden, aan den generaal-majoor jhr. J. T. van Spengler, laatst Minister van Oorlog, te verleenen een pensioen van vier duizend gulden.

De kommissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmer-Meer, heeft de gegadigden verwittigd, dat op Dingsdag, den 14den September 1852, des middags ten twaalf ure, aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, onder nadere goedkeuring, zal worden overgegaan tot de aanbesteding in het openbaar van: het schieten van de benoodigde togten, berm-, weg- en kavelslooten, ter verkaveling van het Spiering-Meer, in twee perceelen.

'S GRAVENHAGE, 3 Sept. Het heeft H. M. de Koningin behaagd, aan de direktrices der verloting van dames-handwerken enz. ten voordeele der armen van Wildervank, tot dat einde twee prachtige geschenken te doen toekomen.

— Het heeft H. M. de Koningin-Moeder behaagd, aan de direktie van de breischool te Heumen toe te zenden een zeer fraai bewerkt kanapé-kussen, als bijdrage tot eene loterij van vrouwelijke handwerken en van andere voorwerpen, tot instandhouding dezer nuttige stigting.

SCHIEDAM, 3 September. Heden morgen is van den eersten van Amsterdam komenden spoortrein nabij Delft eene as van de lokomotief gebroken, waardoor de trein niet is kunnen doorgaan; de dienst is echter dadelijk hersteld. (*S. C.*)

ZIERIKZEE, 2 Sept. Gisteren middag omstreeks 5 ure arriveerde alhier de minister van binnenl. zaken, vergezeld van zijne gemalin en komende van Overflakkee. Hij heeft zijn intrek genomen ten huize van den burgemeester M. C. de Crane, alwaar den minister eene serenade gebragt werd door het muziekkorps der stedelijke schutterij.

Heden namiddag, ten 5 ure, is de minister, na een rid door de omstreken gedaan, en audientie te hebben verleend, van hier vertrokken naar Stavenisse. Morgen zal hij van daar over Bergen-op-Zoom de terugreis naar 's Gravenhage aannemen. Tijdgebrek heeft den minister verhinderd, langer hier te vertoeven en de overige deelen van Zeeland te bezoeken. ([illegible])

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Sept. De Eerw. Pététot, pastoor van Saint-Roch, schrijft aan de *Univers*, dat er geen plan bestaat om het voormalig *Oratorium*, dat in 1793 vernietigd werd, weder op te rigten, maar dat hij geroepen is om een geheel nieuw *Oratoire* te stichten, dat wel is waar met het oude in vele opzigten overeenkomt, maar dat er toch ook in vele opzigten van verschilt. Vooralsnog zou het voorbarig zijn, zegt Zijn Eerw., er meer van te zeggen.

— Thans zijn de besluiten van al de algemeene raden bekend. Van de 86 departementen hebben zich 67 ter gunste van de invoering des keizerrijks verklaard.

— De heer de Persigny is van zijne reis naar Londen alhier teruggekeerd.

— Er is heden een nieuw dagblad verschenen, ten titel voerende: *de Zon*.

— Eene zeer aardige scène gebeurde ll. Maandag avond zeer onverwacht in de Theatre du Vaudeville, ter gelegenheid der opvoering van een stukje, getrokken uit Walter Scott's *Guy Mannering*, en getiteld *Dominus Sampson*, geschreven door de heeren Achille d'Artois en Charles de Besselièvre, zeer bekende legitimisten in de letterwereld. Het stuk stelt voor het ontvoeren van den jeugdigen erfgenaam van een Schotschen clan, die door een intrigant heimelijk wordt verwijderd, om zich van zijn kasteel en van zijn vermogen meester te maken. Dat kind is gered door eene heidinne, en wanneer deze voor hem verschijnt, dan zingt zij binnen de koulissen een lied, beginnende met deze woorden:

Il reviendra
Il reviendra (1).

Een deel van het publiek zag in deze woorden eene toespeling op den graaf de Chambord. Eenige jonge lieden die bij het orkest zaten, begonnen luidkeels te schreeuwen: *Oui il reviendra*! Terstond hoorde men een daverend handgeklap.

Gedurende de pauze sprak men elkaar in de koffijkamer alleen aan met de woorden: *Il reviendra, il ne reviendra pas, il reviendra* enz.

Het tweede bedrijf van *Dominus Sampson* bevatte nog andere zinspelingen, die even als de vorige luid werden toegejuicht door het publiek, maar die door de censuur — onoplettend genoeg — waren onopgemerkt gebleven.

De wettige erfgenaam voor het kasteel zijner vaderen, staande in tegenwoordigheid van den onregtvaardigen bezitnemer zijner erfgoederen, zegt tot den laatstgenoemden een devies lezende dat op eene deur geschreven stond: »*Onze kracht is in ons regt gelegen.* Is dat dan uw devies?" (Men lette wel op, dat dit juist de spreuk is die de graaf de Chambord onder zijn wapen voert). De overweldiger antwoordt: »O neen, ons devies is het volgende: *Ons regt ligt in onze kracht.*"

Een oorverdoovend bravo, gelach en voetgetrappel volgt op deze woorden.

Bijna op hetzelfde oogenblik zingt de heidin een kouplet aldus eindigende:

Il passera sur la terre
Comme le bonheur des mechants (2)

Na het einde van het stuk zingt de heidin op nieuw:

Il reviendra.
Il reviendra.

Na een salvo van toejuiching roept men weder: *bis bis!* Toen vormde zich een zekere tegenstand. Het geschreeuw van *bis* verdubbelde, de akteurs werden verlegen, het *bis*-geschreeuw werd gedurig sterker. Nu wisten zij niet wat te doen. Eindelijk mogt het kouplet niet herhaald worden.

En dit alles gebeurde onder het oog van den heer de Maupas, minister van politie te Parijs. Meer dan eens waren aller oogen op de loge van dien staatsman gevestigd.

MADRID, 28 Aug. Er zullen middelen worden beraamd tot afschaffing van de regie op den tabak en het zout, welke beide jaarlijks 186.331.934 realen opleveren. Daartoe is reeds eene speciale kommissie benoemd.

— Het gouvernement heeft het plan goedgekeurd tot aanleg van den spoorweg van Cadix over Jerez naar Sevilla.

— Volgens berigten uit Lissabon heeft de heer Scabra definitief zijn ontslag genomen, en wordt vervangen door den heer Fonseca Magelhaes.

Men zegt dat het kabinet niet voltallig zal zijn vóór de bijeenkomst der Cortes.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Sept. H. M. heeft na gisteren namiddag te Edimburg te zijn aangekomen, ten 8 ure de reis naar Balmoral voortgezet.

— De *Morning Herald* keurt hoogstens de polemiek af, die de *Times* tegen den Franschen *Moniteur* voert, en verklaart dat de *Times* in dit opzigt geenszins het orgaan is van het verstandig gedeelte der Engelsche natie.

— Te Blackpool werd een vliegende visch gevangen van 54 duim lengte en 27 duim breedte.

— Volgens berigten van New-York tot 21 Aug. had de kommissie voor de buitenlandsche zaken nog geen enkelen stap gedaan tot regeling van het vraagstuk der visscherijen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 Sept. De *Elberfelder Ztg.* berigt uit Berlijn. Onderscheidene omstandigheden, doen vermoeden dat in het stuk der inwendige politiek in Keur-Hessen eene merkbare verandering te wachten is. De Prins van Pruissen verklaart zich sterk daartegen.

— Men schrijft uit Keulen aan de *Augsb. Ztg.* dat de bisschoppen van Trier, Munster en Paderhorn den 26 Augustus aldaar hunne konferencie hebben geëindigd, welke door den Aartsbisschop van Keulen, in weerwil eener plotselinge ongesteldheid, was bijgewoond. Daarin moet een protest zijn opgemaakt tegen de jongste ministerieele besluiten, dat aan al de Pruissische bisschoppen zou worden medegedeeld. Men zou daar ook gesproken hebben over een ministerieel bevel aan de Bisschoppen om den staat hunner diocesen open te leggen, met bedreiging, in geval van weigering, dat het verpligt staatssubsidie aan de Katholijke Kerk niet verder zou worden uitbetaald. De *Augsb. Ztg.* verklaart zulks naauwelijks voor mogelijk te kunnen houden, indien het hem niet van zulk eene welonderrigte zijde was berigt geworden, en indien het besluit tegen de Jezuiten niet op zoodanige ingrepen had voorbereid.

— Uit de Rhijnprovincien en de katholijke distrikten van Westfalen zijn eene menigte vertoogen ingekomen tegen het ministerieel besluit, waarbij het bezoeken van Buitenl. katholijken leerstellingen wordt verboden.

BERLIJN, 2 Sept. Heden morgen heeft de Koning in Bellevue kabinetsraad gehouden.

ITALIE.

Men heeft het gerucht verspreid dat de wapenschilden der Franschen konsuls te Nizza en te Villa Franche in den nacht van 15 Augustus beschadigd waren. Het dagblad van Savoije spreekt dit bepaald tegen. [illegible] weder aangevangen.

Het instituut van kunsten, wetenschappen en letteren te Milaan heeft o. a. graaf Thun en den maarschalk Radetzki tot honoraire leden benoemd.

De *Constitutionnel* berigt dat de arrestatien op Sicilie, waarvan met zoo veel ophef gesproken is, weinig te beduiden hebben, en dat het eiland volkomen rustig is.

Volgens berigten uit Mantua zijn de vonnissen tegen de aangeklaagden van den *doodenbond* geveld, en reeds voorgesteld ter onderteeking aan Radetzky. Het zijn alle doodvonnissen, maar men gelooft, dat zij slechts tegen eenige van de hoofden zullen voltrokken worden.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 Sept. In het arrondissement Thielt worden petitien geteekend, om aan de Kamers de verwerping van het den 22 Augustus jl. met Frankrijk gesloten verdrag te verzoeken.

De *Patrie* van Brugge, die dit berigt, voegt er bij, dat men te Rousselare eenparig aandringt op den val van het ministerie, in de hoop dat daardoor het schadelijk verdrag zal vernietigd worden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 September.

GETROUWD (2 Sept.): Th. J. Michel met G. M. Krijnen. — A. A. Snijder met C. H. Nijdholt.

BEVALLEN (2 Sept.): J. M. A. H. Andriessen, geb. Jesbroek, D.

OVERLEDEN (31 Aug.): E. A. Blessenaar, wed. J. H. van Rooijen, 80 j. — (1 Sept.): E. Alders, wed. M. Fritz, 70 j. — M. E. Volmer, geb. Poggeman, 41 j. — (2 Sept.): S. Speelman, geb. Harpman, 37 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 4 September.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De zeer aanzienlijke hoeveelheid van cirka 600 mill. balen *Java* of ruim 70 millioen halve kilo, door de Nederlandsche Handelmaatschappij op 31 ll. alhier en op 2 dezer te Rotterdam in veiling verkocht, heeft niet alleen tegen aller verwachting, in alle soorten een zeer hoogen prijs opgebragt, maar was de kooplust op laatstgenoemde plaats zelfs zoo groot, dat men aldaar voor de meeste kwaliteiten bijna ½ cs. hooger prijs, dan hier heeft moeten besteden. De vraag zoowel voor konsumtie, uitvoer als spekulatie blijft aanhouden en is dezelve niet dan tot eenige verhooging te voldoen. — *Brazil.* In het begin dezer week zijn hiervan uit de eerste hand aan een huis verkocht: 3000 balen goed ordinair kleurig, zoo men zegt, tot 23 en 23½ cs.

TABAK. In de voorgaande maand zijn van *Maryland* cirka 400 vaten van 20 tot 26 cs. verkocht. De ordinaire soorten zijn daarbij iets hooger betaald, terwijl de betere onveranderd in prijs zijn gebleven. — Aangevoerd van het nieuwe gewas cirka 1800 vaten. — Van *Kentucky* zijn verkocht 100 vaten ordinaire kwaliteit tot 17½ cs. E., alsmede in veiling 511 vaten ordinaire Kerf tot goed Spin van 17 tot 25 cs. E. — *Virginie.* Hiervan hebben 43 vaten Kerf, in veiling van 16 tot 18½ cs. E. opgebragt. — *Portoriko.* De 1062 pakken in veiling waren gering van blad, zoetachtig met broei en zijn daarom traag afgegaan; slechts 510 pakken hebben van 18½ tot 24½ cs. nemers gevonden: 80 pakken iets betere kwaliteit zijn nog verkocht van 19 tot 40 cs. — *Varinas* in Rollen en Bladen. — In veiling zijn 182 kanassers van 27 tot 47½ cs. afgegeven. — *Brazil.* Hiervoor is eene levendige vraag ontstaan vooral voor de goede soorten, zoodat men nu niet meer onder 22 a 25 cs. bij partij teregt kan komen. — Van *Cuba* werden 130 ceroenen verkocht met aanhoudende vraag tot klimmende prijzen. — Van *Giron* (Zuid-Amerikaansche) zijn 1062 pakken aangevoerd, betwelk tot levendige handel aanleiding zal geven. [illegible] Van [illegible] aangeregen zijn bij inschrijving afgegeven, twee partijtjes te zamen [illegible] tot cirka 25 a 26 cs., alsmede 362 pakken V O, vrij zwaar en grof Dek met Omblad tot geheime prijzen. *Inlandsche Tabak* werd tot iets hoogere prijzen, hetgeen van ordinaire soorten voorhanden was, opgeruimd. — De uitzigten omtrent het nieuwe gewas zijn vrij gunstig, ofschoon de hagelslag op verscheidene plaatsen nog al eenige schade heeft aangebragt.

SUIKER. *Ruwe.* De stemming blijft flaauw en de omzettingen, dewelke er hebben plaats gehad, zijn tot lagere prijzen bewerkstelligd. — Verkocht in veiling: 447 vaten *Suringamsch*, van ƒ17¼ tot 26½, alsmede uit de hand: 824 kisten *Havana* N°. 10, van boord te ontvangen, tot ƒ24½ nieuwe konditie; benevens 822 kanassers *Java*, partikuliere aanvoer in diverse sorteringen tot geheimen prijs. — De waarde der 9 dezer in veiling voorkomende: 4616 kranjangs *Java*, doorgaans van goede en vrij goede kwaliteit enkele slap, wordt als volgt getaxeerd: Standart N°. 6 ƒ22¼, N°. 7 ƒ22¾, N°. 8 ƒ23¼, N°. 9 ƒ23¾, N°. 10 ƒ24½, N°. 11 ƒ25¼, N°. 12 ƒ26, N°. 13 ƒ26½ a 27, N°. 14 ƒ27½, N°. 15 ƒ28¼, N°. 16 ƒ29, N°. 17 ƒ29¾, N°. 18 ƒ30¼, N°. 19 ƒ31. — *Geraffineerd voor Uitvoer.* Van *Crushed* zijn wel nog geene dadelijke partijen aan de markt; op levering zoude men echter iets lager kunnen teregt komen, waartoe de kooplust nog geheel ontbreekt. — *Kandij* blijft gevraagd en wordt het voorkomende tot onveranderde prijzen weggekocht. — In *Consumtie* zijn de prijzen vast op onze laatste noteering.

SPECERIJEN. De vraag voor alle soorten was wel niet zoo uitgebreid als de voorgaande week, echter zijn er vele koopers gebleven voor: Prima *Notenmuskaat* tot 195 a 198 cs. — *Foely* van 197 tot 200 cs., waarvoor zeer weinig te vinden is, zoodat men weldra hierin eene verdere verhooging kan verwachten. — Men noteert *Noten* N°. 2 162 cs., N°. 3 120 cs., N°. 4 75 cs. — *Nagelen.* Amboina N°. 1 43 cs., [illegible] waren in het begin der week zeer flaauw; de opinie heeft zich echter wederom iets verbeterd, zoodat men gisteren voor nieuw *Cephalonia* ƒ24, jarig ƒ18½, 19 betaald heeft. — *Rozijn* prijshoudend. *Smirna* ƒ11 a 11½; *Samos* ƒ8.

RIJST. Blijft goed gevraagd, zoowel voor consumtie als spekulatie tot onveranderde prijzen. Van ongepeld *Java* zijn 1300 balen middel blank tot ƒ7 uit de eerste hand verkocht.

POTASCH aanhoudend zeer gedrukt. Een partijtje *Petersburger* is tot ƒ11½ E. afgegeven.

VERFWAREN. *Java Indigo* wordt hooger gehouden. *Cochenille* prijshoudend. — De kwaliteit der bij de N. H. M. in veiling voorkomende partijen zijn vrij voldoende bevonden, hoezeer er onder de eerste en tweede soort vrij wat beslagen kisten gevonden worden. De *Zaccatille* waarvan weinig voorkomt is beter dan in de laatste jaren. — *Verfhouten* en *Quercitron* stil. — Zuid-Amerikaansche *Salpeter* op ƒ9¼ E. gehouden. — Blaauwe *Vitriool* blijft gevraagd en is nu niet onder 20½ a ƒ21 te bekomen. — *Meekrap* prijshoudend.

STERKE DRANKEN. Van *Surinaamsche Rum* zijn 130 stukken tot vrij goede prijzen, uit de eerste hand verkocht. — *Genever* 100 % eerste soort ƒ17½; tweede soort ƒ17. — *Moutwijn* 91 % ƒ14 a kontant.

METALEN. *Banca-Tin* wordt nu op ƒ52½ gehouden. — *Koper.* Van *Demidoff* is eene partij van 40 mille kilo zeilende en in loco tot ƒ63 genomen. Van *Engelsch* hebben 25 mille kilo ƒ61 opgebragt. *Dronthaimer* wordt ferm op ƒ69 gehouden. — *Oud Scheepskoper* zeer gewild en hooger betaald.

HUIDEN. In de eergisteren gehoudene veiling zijn de daarbij voorkomende ca. 9000 stuks *Java* grootendeels vrij koulant van 20 tot 43 cs. naar kwaliteit verkocht. — Van de *West-Indische* zijn insgelijks de 1350 stuks gedroogde *Buenos-Ayres* van 8 tot 10 kil. a 41 en van 10 tot 15 kil. a 36 a 37½ cs. gretig afgegaan; terwijl de gevelde *Laguayra Bengal* en *Madras* bijna geheel zijn teruggetrokken. — *Inlandsche* Gezouten tot iets hoogere prijzen met eenige vraag. Gedroogde onveranderd en ferm prijshoudend.

VETWAREN. *Traan.* In alle soorten met beperkte omzet en geringe voorraad. — *Talk.* Russische prijshoudend. — *Amsterdamsch Smeer* ƒ22½ a 23; buitenlandsch ƒ22 a 22½. — *Ansjovisch* iets vaster. Van 1851 ƒ13; van 1850 ƒ12½. — *Rondvisch* ƒ8½.

ROTTERDAM, 3 Sept. Heden zijn verkocht 30, 30, 27, 28 vaten *Maryland* Tabak, per *Bessei*.

GRAANMARKT.

UTRECHT, 4 Sept. Tarwe ƒ9,00 tot 9,75, dito (raauwarige) ƒ9,75 a 10,50; Rogge ƒ6,50 tot ƒ7,25; Garst ƒ4,50 a ƒ5,00; Boekweit ƒ6,75 tot 7,25; Haver ƒ2,50 tot 3,25; Groene Erwten ƒ8,50 tot ƒ9,50; Boter ƒ0,62 tot ƒ0,84, het Ned. ℔; L. Kaas ƒ20 tot ƒ22 de 100 Ned. ponden; Aardappelen ƒ1,80 a 2,30.

ALKMAAR, 3 Sept. Tarwe ƒ9,00. — Rogge ƒ7,50. — Garst ƒ5 en 6. — Haver ƒ3,80. — Groene Erwten ƒ10,50; Graauwe dito ƒ 10. — Koolzaad ƒ9,80; Rood Mosterdzaad ƒ12. — Kaas. Kleine ƒ18,50; middelb. dito ƒ20,50, commissie ƒ20,25.

---

(1) Hij zal wederkomen.

(2) Hij zal op aarde voorbij gaan, gelijk het geluk der boozen.

MIDDELBURG, 2 Sept. Tarwe. Puike jarige Zeeuwsche f9,50 a 9,70, nieuwe Zeeuwsche naar deugd en kwaliteit f7 tot 8,25; Twee Jarige Walchersche f9, puike dito jarige f10 bij partij; nieuwe Walchersche f8,25 a 9 naar deugd. — Rogge. Nieuwe f6,40 a f6,70 naar kwaliteit. — Gerst. Winter f4,90, dito Zomer f4,80, geringe soort f4,60. — Erwten. Puike soort f8,50 a 8,65, groene f8,75. — Jarige Walch. Paardeboonen f6; Nieuwe Zeeuwsche f5,25, Jarige f5,75 pr. Mud. — Koolzaad, puik f9,50 a 9,60, Zeeuwsch mindere kwaliteit f9 a 9,25 naar deugd. — Raap-Olie f33; Patent-Olie f35; Lijn-Olie f33,50 pr. Vat.

ZWOLLE, 3 Sept. Tarwe, f8,75 a 9,25. — Rogge f6,20 a 6,50. — Boekweit f5,25 a 6,20. — Aardappelen f1,50 a 1,90. — Boter per ⅛ ton f13 a 13,75, per Ned. ℔ 65 a 80 cs.

DEVENTER, 3 Sept. Tarwe oude f9,50; nieuwe f8,25 a f9,00. — Rogge f6,30 a 6,70. — Garst f4,25 a f4,75. — Haver f3,30 a 3,70. — Boekweit f6,00 a f6,50. — Boter per ⅛ ton f11,00 a 13,50.

ANTWERPEN, 3 Sept. Koffij ferm. Er zijn gedaan 2600 b. Dom. en 1500 b. Brazil. tot zeer ferme prijzen.

Granen stil en zonder handel.

Rijst. Er zijn gedaan 500 z. Arracan *uncleaned.*

Ruwe Suiker. Er zijn gedaan 1450 k. blond Havana en 627 k. dito.

LONDEN, 2 Sept. *Ruwe Suiker.* Vreemde. De houders zijn ferm, doch er is weinig handel. *Geraffineerd.* In Gestampte gaat weinig om, de prijzen neigen tot daling.

Koffij. Native Ceylan gevraagd tot 44 s. voor goed ord. met weinig verkoopers. De vraag blijft goed voor plantage en men bedingt fermer prijzen.

LIVERPOOL, 1 Sept. *Katoen.* De verkoop bedraagt 8,000 b. De markt sluit zeer ferm.

BORDEAUX, 31 Aug. De 3/6 blijft staan op 96 fr.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	56½	Livorno	2/m. f	38⅞
„	zigt „	56¾	Napels	„ „	81⅛
Bordeaux	2/m. „	56 [illegible]	Petersburg	„ „	1,86
„	½/m. „	56 [illegible]	Weenen	6/w. „	30
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	35⅜
Cadix	„ „	246	Frankfort	„ „	98¾
Seville	„ „	242	Hamburg	2/m. „	35⅜
Bilbao	„ „	245	„	zigt „	35⅝
Lissabon	„ „	42	Londen	2/m „	11,87½
Oporto	„ „	42	„	zigt „	11,92½
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		3 SEPT. 4½ u. gebl.	4 SEPT.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.	2½	64 1/16	64 7/16	64½	64 7/16
Dito Dito	3	77½	77½		
Dito Dito	4	96½	97	97⅛	97
Dito Obligatien O. I.	4	96¼	96½		
[illegible]			[illegible]		
[illegible]	4½	124½			
[illegible]			161½		
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52 3/16	52⅛		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE bij *Ardoin* 1835	5				
Dito Nieuwe	1				
Dito 2/m. Beurveil.		23	23⅛	23 3/16	
Dito	3	49 1/16			
Dito Binnenl. 2400 P.		44 1/16	44⅞		
Coup. Bewijzen		2 3/16			
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	42¼			
Dito Dito	4	38 1/16	38⅛		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109¼	109¼		
Dito Dito 1828 en 1829		107¼	108		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		96¼			
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91¼	91⅜		
Dito bij *Stieglitz en C°.*			91⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		73			
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. à 300					
[illegible]		4 7/16	[illegible]		
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	78 1/16	[illegible]	78⅛	
Dito 1847	2½	40⅛			
Dito 1851	2½	40 3/16	40 3/16		
Dito Nieuwe	5	90 9/16	90 7/16	90¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	90 7/16	90 7/16		
Aand. met Loting fl. 500	5				
Nieuwe dito	250				
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5				
MEXICO Nieuwe		27¼	27		
VENEZUELA à £ 100	3½	43	43¼		
GRENADA à £ 100	2	23½	23¼	23⅛	
ECUADOR à £ 100		4 7/16	4¼		

[illegible], Cert. 4 pCt 83⅛; Grenada uitgestelde 12⅛, 7/16; id. Venezuela 17 7/16, 17¼

[illegible] koopers in Integ. waren Holl. fondsen heden ruim ⅛ pCt. hooger. In Buitenl. effekten was met uitzondering van Spaansche, welke williger bleven, weinig handel of variatie. Van Amerik. waren Uitgest. Grenada's ⅛ pCt. en Mexiko ¼ lager, de overigen onveranderd.

[illegible] Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt; Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 3 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 56; 1840, 5 pc. 100¾; 1848, 100¾; 1852, 101⅛; Spanje Ard. 1 pc. 22⅝; Binnenl. 3 pc. 44⅞; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 2 Sept. Fransche 3 pc. 76,75; id. 4 pc. —,—; 4½ pc. 105,30; Schatk. —,—; Bank-Actien 2840,—; Belg. 1840, 5 pc. 102; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 44⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, 997,50; 1851, —,—; Haiti —,—; Rom. Leening 1850, 96¼.

MADRID, 28 Aug. Spanje 3 pc. 45¼; Ardoins 1 pc. 23½; Uitg. Schuld 5⅞; Coupons 1¼.

LONDEN, 2 Sept. Cons. kont. 100¼ a 100⅜; op tijd 100¼ a 100⅜; Braz. 102 a 103; 1829/39 102 a 103; Den. 3 pc. 82 a 83; 5 pc. 105 a 106; Ecuad. — a —; Gren. 23¾ a 24½; Uitgest. 12¾ a 13; Mexiko — a —; Nieuwe 25⅞ a 26⅛; Peru 4½ pc. 102 a 103; Uitgest. 60 a 61; Rusl. 1822 5 pc. — a —, (N.) 4½ pc. 104½ a 104¾; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 37⅛ a 38⅛, 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23 a 23⅛; 3 pc. 49½ a 50½; Coup. cert. 2⅝ a 3; Passive 6 a 6⅛; Holl. 2½ pc. 65 a 65¼; id. 4 pc. 99 a 99¼; Venez. 43 a 44; Uitg. 16 a 17.

WEENEN, 1 Sept. Met. 4½ pc. —; 5 pc. 96⅜; Bank-Actien 1367.

BERLIJN, 2 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 95; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98; Pools. 4 pc. 91¼; Loten fl. 200 22 id. fl. 300 152½; id. fl. 500 91; Amsterdam zigt 142⅝g; id. 2/m. 142¼g.

HAMBURG, 2 Sept. Rusl. Eng. Leen. 112½; Stiegl. 4 pc. 91½; Spanje, Ard. 5 pc. 21½; Binnenl. 3 pc. 41⅞.

FRANKFORT, 2 Sept. Met. 5 pc. 81½; 4 pc. 65⅛; 2½ pc. 42; Bank-Actien 1385; Darmst. Loten fl. 50 90; id. fl. 2 31⅛; Badensche Loten fl. 50, 66¼; id fl. 35, 38½; Nassausche 28⅛; Holl. 2½ pc. 64½, Werk. Sch. 4 pc. 97¼; Sijndic. 3½ pc. 95¾.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

KARLSRUHE, 1 Sept. Bij de heden plaats gehad hebbende 16de premientrekking der Badensche Aandeelen à 50 fl., zijn de volgende 10 hoogste prijzen op de daarnevensstaande nommers uitgekomen: N°. 22172 fl. 35,000, N°. 74870 fl. 10,000, N°. 48166 fl. 3000, N°. 70167 fl. 3000, N°. 54461 en 74890 ieder fl. 1500, N°. 24469, 24478, 68887 en 54430, ieder fl. 1000 [illegible] 1290 prijzen bestaan in [illegible] 26 a 125 fl. [illegible] fl. en 1175 a 65 fl., alle betaalbaar 1 Februarij 1853.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Sept. H. Wittebol, Helena, Panaroekan. - K. A. de Groot, Jacoba, Suriname. - H. J. R. Weist, Geertruida Alida, Portorico.

UITGEZEILD:

TEXEL, 3 Sept. P. F. Lange, Castor, Batavia. - J. M. Kleinhouwdt, Cornelis Wernard Eduard, id.

HELVOET, 3 Sept. J. M. Pfeil, Jacoba Helena, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk. - E. Verschoor, Beatrix, id. — Gisteren nog: J. N. Bester, Salatiga, Soerabaija.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

PANAROEKAN, Helena, Helena Wittebel 4000 b. Koffij 2778 kann. Suiker, 230 k. Indigo, 80 k. Cochenille, 954 sch. Tin, N. H. M.

ROTTERDAM.

CURAÇAO, Maracaibo, Kool: 452 cer. Tabak, 436 bl. Mahoniehout, 285 z. Avoorzwart, 150 b. Dividivi, 12 b. Wol, 6 ton Campechehout, H. van Rijckevorsel; 397 Huiden, Bos van Maenen en Comp.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 Sept. in lading naar:

Keulen	D. Hoogeweg, Prins Emil.
	H. Willemse, Colln N°. 6.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Mainz	W. Hupert, Mainz N°. 7.
Dusseldorp & Neus	J. W. Wilson, Niederrein N°. 9.
Heilbron	F. Mussig, Albert Smith.
Manheim	A. Bauduin, Urania.

AMSTERDAM, 4 Sept. vertrokken:

Ludwigh. & Heilbr.	J. G. Fensig, Mein Vergnugen.

Rijnhoogte	ARNHEM 3 Sept.	2 el 95 duim.
	KEULEN [illegible]	12 vt. 10

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT:

Op Maandag 6 September, 's avonds ten vijf ure.

N°. 1. Een Huis en Erve, Vijzelstraat, N°. 4469.
2. Een dito, Korte Leidsche Dwarsstraat, N°. 3818.
3. Een Huis, Tuin en Erve, als voren, N°. 3819.
4. Een dito, als voren, N°. 3820.
5. Een dito, als voren, N°. 3821. } te zamen in slag.
6. Een dito, als voren, N°. 3001. }
7. Een dito, als voren, N°. 3850.
8. Een dito, als voren, N°. 3851.
9. Een Huis en Erve, als voren, N°. 3857.
10. Een dito, Lijnbaansgracht, N°. 3908. }
11. Een dito, hoek Kruisstraat en Lijnbaansgracht. }
12. Een dito, Kruisstraat, N°. 3866. } te zamen in slag.
13. Een dito, als voren, N°. 3867. }
14. Een dito, als voren, N°. 3868. }
15. Een dito, Elandsgracht, N°. 806.
16. Een Pakhuis en Erve, naast Perceel N°. 15, N°. 805.
17. Alle de Gereedschappen tot de Rozijn-Snel Azijnmakerij, zich bevindende in Perceel N°. 16.

Na afzonderlijke veiling der Perceelen N°. 15 à 17, zullen eerst 15 en 16 en daarna 15, 16 en 17 te zamen in afslag gebragt worden.

BOEKBEOORDEELING.

De Geestelijke Strijd of de Christelijke Volmaaktheid, ter Beoefening van alle Standen van pater SCUPOLI, bewerkt door P. J. HESSEVELD, pastoor. *Amsterdam* C. L. VAN LANGENHUYSEN 1852. *Ten voordeele van het Aloysius-Gesticht.*

Verwonderlijk veel is er in de laatste jaren onder, voor en door de Katholijken van Nederland gedaan, om het christelijk leven onder hen al meer en meer op te wekken, het geloof te verlevendigen, en dat in hun handel en wandel te doen spreken. Getuigen van dien arbeid zijn niet slechts de veelvuldige tempels, door hunne milde bijdragen, uit den grond verrezen, de tallooze instellingen van liefdadigheid, die in korte jaren voor allerlei soort van behoeftigen zijn tot stand gebragt en bloeijen; maar ook getuigen daarvan zijn de godsdienstige zin, die bij de Katholijken meer en meer zigtbaar wordt, de verbetering der zeden, en met één woord de verlevendigde werking van al de rigtingen die der wetenschap en der kunst niet uitgezonderd, waarin het katholijke leven zich openbaart.

Bij dat herleven der Katholijke Kerk in Nederland, kon vooral de *asceliek* niet achterlijk blijven. Ook deze trad krachtig vooruit, zij het ook al niet in oorspronkelijke werken, (in de asceliek schrijft zelfs het genie niet oorspronkelijk, als het wil) dan toch in veelvuldige goede vertalingen van in vreemde talen geschrevene kerkboeken, of in de verbetering van de bestaande Hollandsche en Vlaamsche gebeden en meditatie-verzamelingen. Velen onzer verdienstelijkste zielenherders, die zich daar op hebben toegelegd, zijn bekend. Onder hen beveelt de Eerw. Heer P. J. HESSEVELD zich bijzonder aan. De geloovigen achten hem hoog als bewerker van verschillende geschriften en geschriftjes over het godvruchtige leven, die, zoo als de *Katholiek* getuigt, met zoo veel geestdrift ontvangen zijn, dat eenige in weinig tijds herdrukt en weder herdrukt zijn geworden."

Nu onlangs heeft de eerwaardige schrijver bij onzen drukker eene nieuwe bewerking van *de Geestelijke Strijd* van pater Scupoli uitgegeven. Dit werk, door kundige zielenbestierders ten alle tijde zeer aanbevolen, is onder de vele godvruchtige geschriften, één der beste, en bezit, na den nooit volprezen Thomas a Kempis, onder de geestelijke pennevruchten der menschen eene eereplaats. De H. Franciscus de Sales betuigt daaruit te hebben geleerd, al wat hij van het inwendige leven wist; hij noemde het dan ook zijn geliefkoosd boekje en droeg het altijd bij zich. Is het noodig daarbij iets meer tot aanprijzing van *de Geestelijke Strijd* te voegen?

De Eerw. heer Hesseveld heeft zich verdienstelijk gemaakt met dien *Strijd*, naar de behoefte van onzen tijd, op nieuw te bewerken. Hij heeft getracht dat oogmerk te bereiken, met het »zooveel doenlijk naar het bereik en den smaak van alle standen" in te rigten, en daarbij tevens »de grondgedachten en den geest van het werkje zorgvuldig te bewaren." De *Katholiek* zegt daarvan met aanprijzing: »Hij heeft langdradigheden en herhalingen ingekort; ter verlevendiging van wat dorre voorschriften, spreekt hij zijnen Leze. zelven meermalen toe; hoe niet alle oefeningen voor allen geschikt en welke voor ieder te verkiezen zijn, wordt ter behoorlijke plaatse aangegeven, en vooral zagen we met genoegen enkele punten, zoo als het in den geest terug roepen van sommige bekoringen, om ze herhaaldelijk en hierdoor te volslagener te beheerschen, dusdanig gewijzigd en voorgesteld, dat ze nu niemand tot eene verkeerde opvatting en beoefening kunnen brengen."

Bij dezen lof van het door ons hoog geacht Maandschrift, hebben wij nog iets te voegen, dat in de godvruchtige literatuur voor ons althans hooge waarde heeft, [illegible] gelet. Bij het omwerken van sommige kerkboeken, of ook bij vertalingen van Fransche en Duitsche godvruchtige werken, heeft men getracht, en dat was wèl, goed hollandsch te schrijven; maar men heeft zich niet altijd behoed tegen hoogdravenden stijl, die allen geur aan de godvruchtige lektuur ontneemt. Het is eene verdienste in den Eerw. heer Hesseveld, dat hij steeds bezorgd is om heiligen eenvoud en geestelijke zalving in zijne schriften te vereenigen met goede Hollandsche taal. Die verdienste is groot, en maakt zijn *Geestelijke Strijd* des te meer aanbevelingswaardig.

Wij vertrouwen dat hij vele lezers zal vinden. In den strijd des levens, — en het geheele leven van den mensch is strijd — is het boek van onberekenbaar nut, om elken Christen in de geestelijke wapenoefening te bekwamen en te versterken. Ieder Christen kan en zal het alzoo met vrucht gebruiken.

Daarbij komt nog, dat de aankoop van het werk eene aalmoes is voor het gesticht van St. Aloysius, waar arme hulpelooze kinderen worden opgenomen en tot ware Christenen en burgers gevormd.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.